

הסברים ללוח 2: אינדיקטורים עיקריים ליציבות המערכת הפיננסית בישראל (אחוזים)

משמעות	סוג נתון	מונה/סדרה	מכנה
א. עמידות המערכת הפיננסית			
מערכת הבנקאות			
חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות, על בסיס מאוחד			
יחס ההון לרכיבי הסיכון	מדד מרכזי להלימות ההון בבנקים. לפי הנחיית המפקח על הבנקים, הבנקים בישראל חייבים לשמור על היחס ברמה של 9% לכל הפחות.	סוף תקופה	בסיס ההון לצורך חישוב יחס הון מזערי, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 311
יחס סיכון האשראי המאזני לתוצר	אינדיקטור למידת ההתאמה בין האשראי לפעילות במשק, במסגרת הערכת סיכון האשראי.	סוף תקופה	יתרת סיכון האשראי המאזני לתושבי ישראל (פעילות לווה בישראל), לרבות אג"ח פרטיות
יחס האשראי הבעייתי לסך האשראי	מדד להערכת איכות האשראי.	סוף תקופה	יתרת החובות הבעייתיים בגין סיכון האשראי המאזני והחוזף מאזני לציבור, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 314, כולל יתרת הפרשה הספציפית לחומ"ס.
חברות הביטוח			
כולל את כל חברות הביטוח הפועלות בישראל			
יחס ההון לנכסים	אינדיקטור פשוט להלימות הון בביטוח.	סוף תקופה	סך ההון העצמי של חברות הביטוח
משקל נכסי הסיכון בסך הנכסים	אינדיקטור למידת הסיכון בתיק הנכסים של חברות הביטוח.	סוף תקופה	סך הנכסים של חברות הביטוח בפרטי (הלוואות ואג"ח לסקטור העסקי ומשקי בית), אג"ח זרות, וקרנות נאמנות ומניות בארץ ובחו"ל.
קופות גמל			
כל סוגי קופות הגמל (אלא אם נאמר אחרת): קופות התגמולים, קרנות ההשתלמות ושאר הקופות			
משקל החשבונות הנזילים בסך ההתחייבויות	מדד להערכת סיכון הנזילות בקופות התגמולים וההשתלמות - שיעור הכספים הניתנים למשיכה מיידית	סוף תקופה	סך הנכסים (=סך ההתחייבויות או כספי העמיתים) של קופות התגמולים וקרנות ההשתלמות.
יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות	מדד להערכת סיכון הנזילות בקופות התגמולים וההשתלמות - שיעור הכיסוי של הכספים הניתנים למשיכה מיידית בנכסים הניתנים למימוש מהיר.	סוף תקופה	סך הנכסים הנזילים של קופות התגמולים וקרנות (מיידית) בקופות התגמולים ובקרנות ההשתלמות
משקל הקופות בשוק אג"ח הממשלתיות הצמודות	מדד לחשיבותן של קופות הגמל בשוק האג"ח הממשלתיות הצמודות, במסגרת הערכת סיכון ההדבקה מקופות הגמל לשווקים הפיננסיים	סוף תקופה	סך האג"ח הממשלתיות הצמודות הסחירות שבידי סך קופות הגמל
משקל נכסי הסיכון בסך הנכסים	אינדיקטור למידת הסיכון בתיק הנכסים של קופות הגמל (כספי העמיתים)	סוף תקופה	נכסי הסיכון כוללים: אשראי לסקטור הפרטי (הלוואות ואג"ח לסקטור העסקי ומשקי בית), אג"ח זרות, וקרנות נאמנות ומניות בארץ ובחו"ל.
נזילות השווקים			
השינוי במחזור המסחר היומי הכולל בשווקים	מדד להיקף הפעילות בשווקים הפיננסיים במסגרת הערכת עומק השווקים ושכלולם	לעומת שנה קודמת	מחזור המסחר היומי הממוצע במהלך השנה בשווקים הבאים: מק"ם, אג"ח, מניות ומט"ח.
מירווח ה-bis-ask בשוק שקל-מט"ח	מרווח נמוך יותר מאותן על נזילות גבוהה יותר בשוק מט"ח.	ממוצע במהלך התקופה	מרווח בין מחיר המכירה לבין מחיר הקנייה של דולר ארה"ב, לפי ציטוטי הברוקר, שכיח יומי

משמעות	סוג נתון	מונה/סדרה	מכנה
ב. ערכם של הנכסים הפיננסיים			
מדדי סיכון			
ההסתברות לפיחות חריג	מדד להערכת הסיכון הגלום בשוק המט"ח בכיוון של פיחות	ממוצע במהלך התקופה	נתונים יומיים של ההסתברות לפיחות של 3% ומעלה בשער חליפין שקל/דולר בחודש הקרוב, הנגזרת ממחירי אופציות שקל/דולר הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.
סטיית התקן של השינויים:			
בשער החליפין (הגלומה)	מדד להערכת הסיכון הגלום בשוק המט"ח	ממוצע במהלך התקופה	נתונים יומיים של סטיית התקן הגלומה במחירי אופציות שקל/דולר לתקופה ממוצעת של חודש, הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.
במדד המניות הכללי	מדד להערכת הסיכון הגלום בשוק המניות	ממוצע במהלך התקופה	סטיית התקן החודשית של שיעורי שינוי יומיים במדד המנית הכללי
באג"ח הלא-צמודות	מדד להערכת הסיכון הגלום בשוק האג"ח הממשלתיות.	ממוצע במהלך התקופה	סטיית התקן החודשית של שיעורי שינוי יומיים במדד אג"ח ממשלת ישראל הלא צמודות
מחירים ותשואות			
שיעור הפיחות של השקל מול הדולר	אינדיקטור לשינוי בערך השקל במסגרת הערכת ההתפתחויות בשווי הנכסים בשווקים.	סוף תקופה לעומת תחילת תקופה	שיעור שינוי בשער החליפין היציג של שקל/דולר במהלך התקופה.
שיעור השינוי של מדד המניות הכללי	אינדיקטור לשינוי בערך המניות במסגרת הערכת ההתפתחויות בשווי הנכסים בשווקים.	סוף תקופה לעומת תחילת תקופה	שיעור שינוי בשער של מדד המניות הכללי במהלך התקופה.
התשואה לפדיון על ה"שחר" ל-5 שנים	אינדיקטור לערך האג"ח במסגרת הערכת ההתפתחויות בשווי הנכסים בשווקים.	ממוצע במהלך התקופה	נתונים יומיים של התשואה לפדיון של אג"ח ממשלת ישראל לא צמודות "שחר" לפירעון בעוד 5 שנים, במונחים שנתיים
ג. מאפייני הפעילות הפיננסית			
יחס סך האשראי לתוצר המגזר העסקי	אינדיקטור למידת ההתאמה בין האשראי לפעילות במשק.	סוף תקופה	סך האשראי המאזני (באמצעות אג"ח סחירות ולא סחירות והלוואות, לרבות מכוונות), מכל המקורות (מערכת הבנקאות, המשקיעים המוסדיים, תושבי חוץ ומשקי בית) לסקטור העסקי (ראה לוח 3)
שיעור שינוי ריאלי של האשראי החוץ-בנקאי למגזר העסקי	אינדיקטור לקצב ההתפתחות של הערוץ החוץ-בנקאי באשראי לסקטור העסקי	סוף תקופה לעומת תחילת תקופה	סך האשראי המאזני (באמצעות אג"ח סחירות ולא סחירות והלוואות, לרבות מכוונות), ממקורות חוץ בנקאיים (המשקיעים המוסדיים, תושבי חוץ ומשקי בית) לסקטור העסקי (ראה לוח 3)
משקל הפיקדונות בבנקים והחסכונות בקופות הגמל שבבעלותם בסך נכסי המגזר הפרטי	אינדיקטור למידת הדומיננטיות של הבנקים בתיק הנכסים של הסקטור הפרטי	סוף תקופה	סך הנכסים הפיננסיים של הסקטור הפרטי (סקטור עסקי + משקי בית) בבנקים ישראלים והחסכונות שלו בקופות הגמל שבשליטת הבנקים הישראלים
			סך הנכסים הפיננסיים של הסקטור הפרטי (סקטור עסקי) ומשקי בית), כולל: מזומן, פיקדונות בבנקים, חסכונות וזכויות צבורות בחברות הביטוח, קופות הגמל וקרנות הפנסיה, החזקה במק"מ ובאג"ח סחירות של הממשלה, ופקדונות, אג"ח ומניות בחו"ל (שהנפיקו תושבי חוץ).

משמעות	סוג נתון	מונה/סדרה	מכנה
ד. הסביבה המקומית			
איתנות המגזר העסקי			
המנוף הפיננסי	אינדיקטור לשיעור המימון של החברות ממקורות זרים. שיעור גבוה יותר מצביע על סיכוני אשראי גדולים יותר למלווים (המוסדות הפיננסיים).	סוף תקופה	סך כל החוב (התחייבויות למעט הון) - לטווח קצר ולטווח ארוך - של החברות הבורסאיות.
התשואה להון	מדד לרווחיות החברות.	ממוצע במהלך התקופה	סך הרווח הנקי בארבעה רבעונים אחרונים
נטל החוב	אינדיקטור ליכולת ההחזר של האשראי (כושר פירעון של החברות).	ממוצע במהלך התקופה	הוצאות הריבית נטו בארבעה רבעונים בתוספת חוב עד שנה ובתוספת עשירית מיתרת האשראי שמעל לשנה (בהנחה שהתקופה הממוצעת לפרעון האשראי הארוך היא 10 שנים).
איתנות משקי הבית			
יחס האשראי להכנסה הפנויה	אינדיקטור לנטל החוב על משקי הבית.	סוף תקופה	סך האשראי המאזני לאנשים פרטיים, מכל המקורות (בנקים - כולל אשראי מכוון, משקיעים מוסדיים, ותושבי חוץ)
החוסן הפיננסי של המשק (סוף שנה)			
פרמיית הסיכון של ישראל (מירווח ה-CDS)	מדד להערכת סיכון האשראי של ישראל בעיני המשקיעים הזרים.	סוף תקופה	מרווח ה-CDS של ישראל ל-5 שנים, ציטוטים שבועיים = מרווח בין תשואת אגרות חוב ממשלת ישראל הנסחרת בחו"ל לעקום עסקאות החלף
יחס החוב החיצוני נטו לתמ"ג	מדד לנטל החוב של המשק מול חו"ל.	סוף תקופה	החוב החיצוני נטו של המשק מחושב כהפרש בין החוב החיצוני ברוטו של המשק לסך הנכסים של המשק בחו"ל (מכשירי חוב). נתון רבעוני, נמדד במטבע זר (דולר ארה"ב).
יחס החוב הממשלתי לתמ"ג	מדד לנטל החוב של הממשלה, במסגרת הערכת יציבותו של המשק בעיני משקיעים זרים, המשפיע גם על דרוג האשראי של המשק.	סוף תקופה	החוב הממשלתי הכולל מחושב כסכום של יתרת חוב ממשלתי פנימי (בשקלים) וחוב ממשלתי חיצוני (בדולרים, מוכפל בשע"ח במהלך התקופה). נתון רבעוני.

מקורות הנתונים:	
נתונים על מערכת הבנקאות	הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל
נתונים על משקיעים מוסדיים	אגף שוק הון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר
נתונים על המגזר העסקי (חברות בורסאיות)	מאגר החברות הבורסאיות של מחלקת המחקר
נתוני השווקים הפיננסיים	בעיקר המחלקה המוניטארית בבנק ישראל
נתונים על פעילות בשוק המט"ח	המחלקה לפעילות המשק במט"ח ומחלקת מט"ח בבנק ישראל

בשאלות והסברים נוספים ניתן לפנות למאיה אזימוב מתחום היציבות הפיננסית בבנק ישראל בדוא"ל mayaazi@boi.gov.il